

Studiebog
for
sygeplejestuderende
på
Ortopædkirurgisk Ambulatorium og
Skadeklinik
SVS, Grindsted

Velkommen som 6. semester studerende på Ortopædkirurgisk Ambulatorium og Skadeklinik.

I denne studiebog kan du finde oplysninger om periodens opbygning, forventningssamtale, studieaftaler, evalueringssamtaler, skriftlig refleksion og den interne prøve.

Der findes også et afsnit, som kan inspirere dig til at se nogle af de læringsmuligheder afdelingen rummer, således at du kan få opfyldt dine mål. Disse læringsmuligheder kan være inspiration til dine studieaftaler.

I løbet af denne kliniske undervisning skal du læse 450 siders nyt litteratur. Bagest i studiebogen finder du en litteraturliste, som du kan blive inspireret af.

Den sidste uge skal du udfylde et evalueringsskema – dette findes på skolens hjemmeside. Dette skema afleveres på afdelingen inden den kliniske prøve til afdelingssygeplejersken og gennemgås senere med den kliniske vejleder. Udover dette må du gerne aflevere en skriftlig evaluering specifikt rettet til afdelingen.

Vi håber du får nogle gode lærerige uger hos os.

Venlig hilsen

Klinisk vejleder Jonna Andersen
Klinisk sygeplejelærer Ulla Kappel

Indholdsfortegnelse

Opdeling af perioden.....	4
Tidspunkt for samtaler.....	4
Forventningssamtalen.....	5
Studieaftaler og evalueringssamtaler.....	7
Studieaftaler.....	7
Evalueringssamtaler.....	8
Mål og mulige læringssituationer.....	9
Skriftlig refleksion.....	12
Metoder til skriftlig refleksion.....	13
Intern prøve.....	15
Litteraturforslag.....	16

Opdeling af perioden

Introduktionsperioden:

Varighed en uge. Det er her du kommer ind i afdelingens kultur, organisation og opgaver. Du vil få udleveret et introduktionsprogram den 1. dag.

Forventningssamtalen ligger i løbet af den første uge. Det er også her, at du gør klar til at udarbejde den første studieaftale.

Arbejdsperioden:

Varighed 8 uger. Her er fokus på træning i planlægning, udøvelse, beskrivelse, begrundelse og evaluering af sygeplejen til patienterne i afdelingen. I denne periode afleveres to studieaftaler.

Afsluttende periode:

Varighed en til to uger. Her er fokus på selvstændighed. Den kliniske prøve ligger i denne periode.

Tidspunkt for samtaler

Forventningssamtale	
1. studieaftale	
2. studieaftale	
Klinisk prøve	

Forventningssamtale

Tidspunkt:

- I løbet af den første uge af den kliniske periode.
- Der afsættes en time til forventningssamtalen.

Deltagere:

- Den studerende
- Den kliniske vejleder

Formål:

- Gensidig præsentation
- At udveksle forventninger mellem den studerende og den kliniske vejleder med henblik på at aftale en individuel planlægning af perioden.
- At afklare de faglige, personlige og uddannelsesmæssige forudsætninger
- At afklare lærings- og studiemetode.

Fremgangsmåde:

- Gensidig præsentation.
- Den studerende fremlægger sine forudsætninger og forventninger.
- Den kliniske vejleder fremlægger det kliniske undervisningssteds og egne forventninger.
- Gensidige aftaler for det kliniske uddannelsesforløb. Disse formuleres skriftligt af den kliniske vejleder eller af den studerende.

Overvejelser inden forventningssamtalen:

Personlige forudsætninger:

- Hvem er du?
- Hvad er du god til?
- Hvad er du mindre god til?

Faglige forudsætninger

- Hvordan er det gået på sygeplejeskolen?
- Hvordan har du arbejdet på sygeplejeskolen?
- Hvordan har du oplevet de tidligere kliniske undervisningsperioder?
- Hvad har været spændende indtil nu?
- Hvad har du oplevet som værende problematisk indtil nu?

Dine læringsmæssige forudsætninger:

- Hvordan lærer du bedst?

Dine forventninger:

- Hvilke personlige, faglige og sociale forventninger har du til dig selv?
- Hvilke personlige, faglige og sociale forventninger har du til din kliniske vejleder?
- Hvilke forventninger har du til din kliniske sygeplejelærer?
- Hvilke forventninger har du til afdelingen?
- Hvad forventer du af den kliniske undervisningsperiode?

Forberedelse:

- Du bedes forberede dig skriftligt og medbringe kopi.
- Klinisk vejleder forbereder sig ligeledes skriftligt.

(Kvalitetshåndbogen for den kliniske del af sygeplejeuddannelsen på SVS)

Afdelingens forventninger til dig som studerende:

- At du er ansvarlig for egen uddannelse. Dette indebærer at du selv fortæller, hvad du vil arbejde med, og hvordan du har tænkt dig at tilrettelægge din dag.
- At du udviser initiativ og engagement i dine studier.
- At du er opsøgende og undrende.
- At du er åben, ærlig og tør sige til og fra.
- At du kan modtage og give konstruktiv kritik.
- At du er bevidst om egen fremtræden.
- At du sætter dig ind i afdelingens speciale.
- At du trækker på hele personalegruppens viden og ressourcer.
- At du bruger studiekardex.
- At du overholder aftaler ex. mødetider og studieaftaler. Dette indebærer bl.a. at du til studieaftalerne er velforberedt og arbejder målrettet ud fra disse.
- At du udviser respekt for patienter samt samarbejdspartnere og viser det i holdning og handling.
- At du er bevidst om og overholder din kompetence og tavshedspligt.

Studieaftaler og evalueringssamtaler

Studieaftaler

Hvornår:

- I din anden og sjette uge i den kliniske undervisningsperiode.

Formål med studieaftale:

- At sikre kontinuitet og progression i den kliniske undervisning
- At sikre målrettede og planlagte dage i den kliniske undervisning
- At sikre et skriftligt grundlag som udgangspunkt for evaluering til opfyldelse af formålet for den kliniske undervisning.

Hvordan:

- Du udarbejder en studieaftale for 4 uger af gangen og afleverer 2 i alt.
- Den skriftlige studieaftale skal som minimum indeholde følgende: Overskrift, mål, læresituationer og relevant litteratur, studiemetoder og dokumentation. Du skal aflevere studieaftalen om mandagen før samtalen.
- Der er afsat en time til at gennemgå studieaftalen.

Evalueringssamtaler

Hvornår:

- I den fjerde og niende uge i den kliniske undervisningsperiode.

Deltagere:

- Den studerende
- Den kliniske vejleder
- Evt den kliniske sygeplejelærer

Formål:

- At gøre status gennem evaluering og feedback
- At du kender dit eget niveau i forhold til målopfyldelsen.
- At sikre kontinuitet og progression.
- At sikre målrettethed og planlægning.

Hvordan:

Evalueringssamtaler vil ofte indeholde en studieaftaledel og en evalueringsdel.

Forberedelse:

Det er en god ide at have forberedt sig skriftligt inden mødet. Du kan evt. tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvordan er det at være studerende i afdelingen?
- Hvordan oplever jeg samarbejdet med min kliniske vejleder?
- Hvordan vurderer jeg min egen indsats?
- Hvor langt er jeg nået med mine mål?
- Hvad føler jeg mig sikker i (husk begrundelse)?
- Hvad føler jeg mig mindre sikker i (husk begrundelse)?
- Hvordan går det med at benytte skriftlige refleksioner?
- Hvad skal jeg arbejde videre med?

Fremgangsmåde:

Evalueringsdelen:

- Den studerende giver sin evaluering.
- Den kliniske vejleder giver sin evaluering.
- Konklusionen formuleres skriftlig af den kliniske vejleder.

Studieaftalen:

- Den studerende fremlægger sin studieaftale for næste periode.
- De gensidige aftaler og planlægning af det kliniske uddannelsesforløb for den næste periode tilføjes studieaftalen, af den studerende.
- Klinisk vejleder får den endelige kopi af studieaftalen.

Mål og mulige læringssituationer

Dette kan bruges til inspiration i forbindelse med udarbejdelsen af dine studieaftaler:

Mål for 6 semester	Mulige læringssituationer
<p>1. Professionel omsorg og pleje i forbindelse med menneskets akutte og kroniske sygdomme samt i den palliative indsats. Målet er at den studerende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • selvstændigt identificerer, vurderer og reflekterer over sygeplejefaglige problemstillinger i relation til professionsudøvelse • Udøver pleje og omsorg på et højt niveau i såvel enkle som komplekse plejesituationer samt evaluerer og justerer plejen • Vurderer sygepleje til enkelte og grupper, herunder tværkulturelle, under hensyntagen til faglige, etiske, juridiske og økonomiske aspekter. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sygepleje til patienter som skal have lavet ortopædkirurgiske undersøgelser eller operationer, herunder knæartroskopi, korsbåndskonstruktion, knæ- og hoftealloplastik og skulderoperationer. • Sygepleje i forbindelse med børn og forældre (angste og utrygge patienter) • Sygepleje til patienter med anden kulturel baggrund end dansk • Tolkebistand. • Sygepleje til akutte patienter. • Sygepleje til patienter med akutte og kroniske sår. • Korttidskontakt til patienter og pårørende. • Bevidst om ressourceforbrug bl.a. brug af utensilier. • Medicinadministration og smertebehandling. • Indlæggelsessamtaler. • Etiske dilemmaer
<p>2. Rehabiliterende, sundhedsfremmende, sundhedsbevarende og forebyggende tiltag i relation til den enkelte og grupper af patienter. Målet er at den studerende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Selvstændigt identificerer og vurderer behov for rehabiliterende, sundhedsfremmende, sundhedsbevarende og forebyggende tiltag samt tager initiativ til og udfører pleje for enkelte og grupper • Selvstændigt identificerer og vurderer behov for sygepleje i relation til eget arbejdsmiljø. 	<ul style="list-style-type: none"> • Anvender sundhedsfremmende og forebyggende procedurer såsom steril teknik, TED-strømper • Information og vejledning om medicin, indlæggelsesforløb mm. • Information og vejledning om kost og rygning i forhold til det præ/postoperative forløb og sårheling. • Vejledning og information om operation, forløb og efterforløb • Information og vejledning ud fra pjece • Kritisk forholder sig til aktuelle og potentielle indsatsområder og til etiske dilemmaer i forbindelse med dette, f.eks.

	<p>sårheling, kost, rygning og motion.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eget arbejdsmiljø. • Anvender korrekte ergonomiske arbejdsstillinger.
<p>3. Tværfagligt samarbejde. Målet er at den studerende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identificerer relevante samarbejdspartneres faglige ansvar og kompetence samt anvender deres kundskaber i pleje og behandlingsforløbet 	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbejdspartnere: anæstesiaafdelingen, portører, bioanalytikere, sengeafdelinger, sekretærer, læger, primær sektor, praktiserende læger, røntgen, operationsafdelingen, køkkenpersonale, fysioterapeut, ergoterapeut, rygestopklinik, skomager, bandagist, taxachauffører, IT-afd, Falck, Apoteket. • Koordinering af tværfagligt samarbejde. • Velkomst i afdelingen • Hjemsendelse fra afdelingen. • Følge accelererede patientforløb og andre patientforløb.
<p>4. Sygeplejeteorier og vurderingsmodeller. Målet er at den studerende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • anvender og vurderer udvalgte sygeplejeteorier og modeller i plejen med henblik på den gode sygepleje 	<ul style="list-style-type: none"> • Anvender sygeplejeprocessen. • Inddrager personalet i relevante teorier og diskuterer disse. • Kritisk forholder sig til den på afdelingen udførte sygepleje ud fra de teorier og vurderingsmodeller der anvendes. • Inddrage forskellige sygeplejeteorier og vurderingsmodeller i plejen.
<p>5. Udvikling og professionsudøvelse. Målet er at den studerende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kritisk vurderer og anvender sygeplejestandarder, kvalitetsvurderings- og sikringsmodeller i plejen • kritisk vurderer og inddrager medicinsk teknologivurdering i forhold til evidensbaseret sygepleje • vurderer behovet for ændringer i plejen samt diskuterer implementeringen af disse • er bevidst om og udviser forståelse for det enkelte menneskes reaktion og adfærd i forbindelse med sygdom set i et samfundsmæssigt og kulturelt perspektiv 	<ul style="list-style-type: none"> • Anvender afdelingens forskellige standarder i forhold til undersøgelser og behandling • Kritisk vurderer anvendelsen af standarderne/procedurerne. • Kommer med forslag til ændringer og implementering af disse, for således at højne kvaliteten i sygeplejen. • Har kendskab til udviklingsprojekter på afdelingen og tager del i dem. • Selvstændigt anvender sygeplejens dokumentationsredskab, Harmoni. • Kender og anvender afdelingens tekniske apparatur, bl.a. ilt, sug, den hylende nonne.

<p>(med baggrund i nationale og internationale forskningsresultater)</p> <ul style="list-style-type: none"> • udfører sygepleje under hensyntagen til den betydning, samfund og kultur har på forekomsten, forståelsen, forebyggelsen og behandlingen af sundhed og sygdom. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kritisk forholder sig til apparaturet samt sammenligner/sammenholder værdier med patientens tilstand. • Forholder sig kritisk til egen og andres sygepleje. • Kommer med løsningsforslag. • Udviser empati og respekt for den enkelte patient. • Fremmedsprogede patienter. • Diskuterer og vurderer sygeplejens rolle i lyset af samfundets og kulturens syn på sundhed og sygdom i forhold til forekomst, forståelse, forebyggelse og behandling af sundhed og sygdom. • Udviser forståelse for livsformer og livsstilens betydning for opfattelse af sundhed og sygdom samt mestring heraf.
<p>6. Organisation og sygeplejefaglig ledelse. Målet er at den studerende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • på baggrund af teori om ledelses- og organisationsformer identificerer det kliniske uddannelsessteds organisationsform og vurderer konsekvenserne heraf for udøvelse af sygepleje • organiserer det daglige arbejde for udvalgte grupper af patienter svarende til den organisationsform, det pågældende undervisningssted anvender og under hensyntagen til øvrige faggruppers ansvar og kompetence. • identificerer det kliniske uddannelsessteds virksomhedskultur på baggrund af teori og vurderer, hvilken betydning denne kultur har for udøvelsen af sygepleje. • identificerer hvilke strategier det kliniske undervisningssted gør brug af for at sikre den faglige kvalitet og udvikling af sygeplejen • anvender og forholder sig til administrative redskaber og medvirker til udviklingen heraf • viser forståelse for at være under ledelse, at have en leder og at være leder. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kender sygehusets ledelses- og organisationsform og ud fra dette vurderer hvilke konsekvenser, det har for den daglige pleje af patienterne. • Planlægger, tilrettelægger og uddelegerer til personalegruppen under hensyntagen til deres faglige kompetencer. • Sikrer kontinuitet i patientplejen. • Mundtlig og skriftlig rapport. • Går i dialog med samarbejdspartnerne for at sikre faglig kvalitet og udvikling af sygeplejen. • Reflekterer over, udøver og forholder sig til egen rolle i forhold til det at være leder. • Udfører og reflekterer over begreberne tillid og magt i relation til ledelse – både i forhold til at være under ledelse, at have en leder og at være en leder.

7. Pædagogik og formidling i sygepleje.

Målet er at den studerende:

- anvender og vurderer viden om pædagogisk filosofi, teori og metode i relation med patienten, pårørende og øvrige faggrupper
- anvender og vurderer didaktiske og metodiske overvejelser i forbindelse med undervisning i et emne af sygeplejefaglig karakter til en udvalgt målgruppe

- Informerer, underviser og vejleder patienter og pårørende
- Reflekterer over hvilken betydning det har for sygeplejen at kontakten til patienten er kortvarig.
- Anvender professionel kommunikation samt begrundet og argumenteret for anvendte kommunikationsteorier.
- Reflekterer over egen kommunikative indsats.
- Forholder sig til mulige dilemmaer i forhold til tavshedspligt over for patient, pårørende og samarbejdspartnere.
- Deltager i diverse samtaler med patienten og pårørende.
- Besvarer forespørgsler fra samarbejdspartnere samt patienter og pårørende.
- Kommunikation til patienter med specielle behov.
- Giver og modtager konstruktiv kritik.

Skriftlig refleksion:

Formål:

At den studerende får mulighed for

- At sætte ord på tanker, oplevelser, frustrationer og reaktioner med henblik på videre bearbejdning.
- At erkende egne følelser og holdninger med henblik på videre bearbejdning.
- At analysere og fortolke situationer fra praksis.
- At forholde sig kritisk til egen og andres sygepleje.
- At argumentere for valg af sygeplejehandlinger.
- At synliggøre en niveaustigning i den studerendes kliniske uddannelse.

Studerendes ansvar og rolle:

- De skriftlige refleksioner er en del af uddannelsesbogen.
- Uddannelsesbogen er ifølge Sygeplejerskeuddannelsen CVU Vest et obligatorisk og personligt studieredskab.
- Den studerende udvælger som udgangspunkt selv de skriftlige refleksioner, han/hun ønsker at få vejledning på.
- Til forventningssamtalen aftaler den studerende og den kliniske vejleder, hvorledes samarbejdet omkring skriftlig refleksion skal foregå.

Kliniske vejleders ansvar og rolle:

- Den kliniske vejleder giver skriftlig og mundtlig tilbagemelding på den studerendes skriftlige refleksioner.
- Tilbagemeldingen kan være form af : vurdering(bagudrettet), evaluering(fremadrettet), spørgsmål eller litteraturforslag(forslag til andre læresituationer, alternative forslag til handlinger med henblik på at inspirere)
- Til forventningssamtalen aftaler den studerende og den kliniske vejleder, hvorledes samarbejdet omkring skriftlig refleksion skal foregå.

Juridiske og etiske overvejelser:

- Den studerende bør håndtere sine skriftlige refleksioner så tavshedspligten overholdes.
- Desuden bør hun/han udvise respekt for de mennesker, hun/han skriver om.
- Heri ligger både den daglige håndtering samt opbevaring af de skriftlige refleksioner.
- Dialogen omkring de skriftlige refleksioner sker udelukkende mellem den studerende og den kliniske vejleder medmindre andet aftales.

Metoder til refleksion

I det følgende beskrives fem forskellige metoder til refleksion.

1. Dagbogsskrivning:

- Dagbogsskrivning er en metode, hvor studerende skriver til sig selv og for sig selv.
- Her er ingen krav til struktur, formulering eller begrundelser.
- Den studerende kan skrive frit og øve sig i at formulere sine tanker i et dagligdagsprog.
- Herved udvikler den studerende blandt andet sin evne til at tænke, opleve, læse og lære.

2. Fortælling:

- En fortælling har en begyndelse, en midte og en slutning.
- Den kredser om en pointe/ et tema/ en tanke.

- I fortællingen kan indgå hvad, hvem, hvordan og hvorfor:
 - Hvad skete der?
 - Hvem var der?
 - Hvordan skete det?
 - Hvorfor skete det?
- I en fortælling er der beskrivelser af tid og sted samt omkring interaktionen med andre mennesker.
- Fortællingen kan bruges til at finde en mening ved, at den studerende øver sig i at forklare og fortolke oplevelser for at kunne forstå: Hvordan skal jeg handle og hvilken mening giver det?
- I en fortælling mødes den virkelige verden og den fortolkede/konstruerede verden.

3. Praksisbeskrivelse:

- En praksisbeskrivelse er en konkret beskrivelse af en selvvalgt, selvoplevet og afgrænset situation fra sygeplejens praksis.
- Beskrivelsen skal være så saglig og objektiv som mulig.
- En praksisbeskrivelse kan have flere hensigter og have forskellig udformning.
- Praksisbeskrivelsen bruges efterfølgende til refleksion med henblik på, at den studerende danner erfaringer.
 - Hvilke tanker og følelser havde jeg i situationen?
 - Hvad var godt?
 - Hvad var mindre godt?
 - Hvorfor gik det som det gik?
 - Hvilke teorier kan gøre mig klogere?
 - Hvad har jeg lært?
 - Hvad kunne jeg gøre anderledes? Hvorfor?
 - Hvad vil jeg gøre en anden gang? Hvorfor?

4. Problemløsning:

- Den studerende kan indsamle data, formulere sygeplejediagnoser, sætte mål for sygeplejen samt beskrive hensigtsmæssige sygeplejehandlinger og evaluere disse (sygeplejeprocessen).
- Denne proces er ikke en lineær proces, men nærmere en spiralproces.
- Dette betyder, at følgende spørgsmål ikke nødvendigvis skal anvendes i nævnte rækkefølge.
 - Hvilke data har jeg indsamlet?
 - Hvorfor har jeg indsamlet data?
 - Hvilke sanser har jeg brugt i dataindsamlingen?
 - Hvad kan dette handle om?
 - Hvilken sygeplejediagnose vælger jeg ud fra de indsamlede data?
 - Hvad er grunden til, at jeg vælger netop denne sygeplejediagnose?
 - Hvilke årsager er der til sygeplejediagnosen?
 - Hvilke mulige konsekvenser kan der være i forhold til sygeplejediagnosen?
 - Hvilke mål opstiller jeg for sygeplejen?

- Hvordan kan målene nås?
 - Hvilke handlinger vælger jeg og med hvilken begrundelse?
 - Hvordan inddrager jeg patienten i forhold til valg af sygeplejediagnose, mål og handlinger?
 - Oplever patienten også, at den valgte sygeplejediagnose er ud fra patientens behov?
 - Hvordan vil jeg møde patienten i forhold til den planlagte sygepleje?
 - Hvordan gik det?
 - Nåede vi (patienten og jeg)målene?
 - Hvad gik godt/skidt?
 - Hvorfor gik det godt/skidt?
 - Hvad kunne vi gøre anderledes?
 - Hvordan kunne vi gøre det anderledes?
- Refleksionen kan her være i forhold til dataindsamling/sygeplejediagnose, analyse og fortolkning, valg af sygeplejehandlinger samt evaluering af den udførte sygepleje.

5. Beskrive procedure:

- Beskrivelse af forskellige oplevede procedurer, komme med overvejelser og begrundelser for indholdet i disse procedurer samt eventuelt komme med alternative handlinger, som stadig kan forsvares i forhold til procedurens hensigt og teoretiske fundament.
 - Hvordan er proceduren?
 - Hvad er den teoretiske begrundelse for proceduren?
 - Hvordan passer proceduren til min patient?
 - Hvad vil/kan jeg gøre anderledes i forhold til min patient?
 - Og hvorfor?

(Kvalitetshåndbogen for den kliniske del af sygeplejeuddannelsen på SVS)

Intern klinisk prøve:

Prøven afvikles i hht. kriterier for intern prøve – se disse. Vi tilstræber, at den ligger indenfor den sidste uge i perioden.

Ugen inden den interne prøve afholder de kliniske sygeplejelærere introduktion til prøven, hvor kriterierne gennemgås.

Litteraturforslag:

Noget af litteraturen finder du i Ortopædkirurgisk ambulatorium og afd 100. Andet findes på biblioteket.

Mål og værdier

<http://www.sydvestjysksygehus.dk/wm226748>

Sygeplejefaglig referenceramme

<http://sydvestjysksygehus.dk/wm226753>

Kristoffersen, Nina Jahren; Nortvedt, Finn; Skaug, Eli-Anne (2005): *Grundlæggende Sygepleje*. Bind 1-4. (Specielt områder omhandlende kommunikation, korttidskontakt, vejledning og undervisning)

Lund, Bengt (1990): *Hånd- og underarmsproblemer*. 1. udgave

Lund, Bengt(1999): *Skulder og nakkeproblemer*. 2. udgave.

Lund, Bengt(1996): *Knæproblemer*. 1. udgave

Lund, Bengt (1998): *Undersøgelsesteknik ved ortopædkirurgiske lidelser*. 1. udgave

Lund, Bengt (1995): *Behandling af ortopædkirurgiske skader*. 6. udgave

Lund, Bengt (1999): *Skadebogen*. 8. udgave.

Gottrup, Finn; Olsen, Lars (1996): *Sår, baggrund, diagnose + behandling*. 1. udgave

Frølich, Søren(2001): *Kroniske smerter*. Nyt Nordisk Forlag.

Lunde, Per Halvor; Carstesen, Birte(1985): *Forflytningsteknik*. Universitetsforlaget.

Bojsen-Møller, Finn(2004): *Bevægeapparatets anatomi*. Munksgaard

Erichsens Klinik: *Ortopædkirurgiske sygdomme*.

Sårbogen : - i den primære og sekundære sundhedssektor

www.saarbogen.ribeamt.dk eller www.saarbogen.dk

Dansk selskab for sårheling: Tidsskriftet: Sår

Sundhedsstyrelsen: Medicinsk teknologivurdering. Hvad er det?
*Kan rekvireres gratis hos eller downloades fra
Sundhedsstyrelsens hjemmeside (www.sst.dk)*

Sundhedsstyrelsen: Sundhedsvæsenets kvalitetsbegreber
Kan downloades fra Sundhedsstyrelsens hjemmeside (www.sst.dk)

Den danske kvalitetsmodel
www.sst.dk eller <http://www.ikas.dk/>

Artikler:

Helle Christiansen: Gruppelederen - en presset blæksprutte
Sygeplejersken 45/2002
<http://www.sygeplejersken.dk/sygeplejersken/default.asp?intArticleID=9209&menu=195009>

Mette Kjerholt : Dialogen der blev væk
Sygeplejersken 49/2000
<http://www.sygeplejersken.dk/sygeplejersken/default.asp?intArticleID=5339&menu=195009>

Pjecer: Afdelingens pjecer

Manual SAM:BO Medimail
Udarbejdet af Linette Krell Epj-Enheden Maj 2009

Andet: Diverse instrukser.